

PRITARTA
Mažeikių r. Vieکشnių Vinco Deniušo
meno mokyklos mokytojų tarybos
2015 m. balandžio 27 d. posėdyje, protokolo Nr. V5-6

PATVIRTINTA
Mažeikių r. Vieکشnių Vinco Deniušo
meno mokyklos direktoriaus
2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V1-27b.

MAŽEIKIŲ R. VIEKŠNIŲ VINCO DENIUŠIO MENO MOKYKLOS

PRADINIO DAILĖS FORMALŲJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programa) paskirtis – padėti mokykloms pasirengti mokyklos lygmens programą ir užtikrinti formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę.
2. Programos trukmė – 4 metai.
3. Įgyvendinant Programą, mokomasi grupėje.
4. Rekomenduojamas vidutinis mokinių skaičius grupėje – 10.
5. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
 - 5.1. dailės dalykams pritaikytos klasės su molbertais, stovais, stalais, specialiu apšvietimu ir įranga – keramikos degimo krosnimi, grafikos spausdinimo staklėmis ir kt.;
 - 5.2. kompiuterinė, demonstracinė įranga;
 - 5.3. vaizdinė, informacinė ir metodinė medžiaga bei priemonės;
 - 5.4. mokinių darbams eksponuoti pritaikytos erdvės su ekspozicine įranga.
6. Baigusiems programą mokiniams rekomenduojama dailės ugdymą tęsti, renkantis pagrindinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, specializuoto ugdymo krypties dailės programą (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programa), ar dailės neformaliojo vaikų švietimo programą.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

7. Programos tikslas – padėti mokiniams įgyti, nuosekliai ir sistemingai ugdyti dailės srities meninius gebėjimus, individualumą, kultūrinį sąmoningumą, estetinę nuovoką, tenkinti dailės pažinimo ir raiškos poreikius.
 8. Programos uždaviniai:
 - 8.1. atskleisti ir plėtoti mokinių kūrybinius ir meninės raiškos gebėjimus, puoselėti vaikų kūrybos spontaniškumą ir individualumą;
 - 8.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias dailės ugdymo formas;
 - 8.3. suteikti galimybę mokiniams plėsti vaizduojamąją patirtį, ją panaudoti savo išgyvenimų ar idėjų vaizdavimui;
 - 8.4. padėti išmokti naudotis pagrindinėmis dailės raiškos meninėmis bei techninėmis priemonėmis, domėtis savo krašto ir pasaulio kultūra, ugdyti supančio pasaulio įvairovės suvokimą.

III SKYRIUS TURINYS METODAI IR PRIEMONĖS

9. Programą sudaro dailės pažinimo ir raiškos dalykas.
10. Dailės pažinimo ir raiškos paskirtis – suteikti dailės suvokimo pradmenis ir formuoti pradinius dailės raiškos įgūdžius.
11. Dailės pažinimo ir raiškos tikslas – ugdyti gebėjimus dailės priemonėmis perteikti regimąjį bei vaizduotės pasaulį, įgyti kūrybos proceso suvokimo pradmenis.
12. Dailės pažinimo ir raiškos uždaviniai:
 - 12.1. ugdyti pradinius grafinės, spalvinės, erdvinės raiškos įgūdžius;
 - 12.2. formuoti pradinius įgūdžius, dirbant su skirtingomis medžiagomis bei priemonėmis, supažindinti su įvairiomis technikomis;
 - 12.3. ugdyti dailės kūrinio ar reiškinių suvokimo pradmenis, formuojant aplinkos stebėjimo, analizavimo įgūdžius, skatinti juos pritaikyti, įgyvendinant savo kūrybinius sumanymus.
13. Dailės pažinimo ir raiškos veiklos sritys:
 - 13.1. spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška;
 - 13.2. dailės pažinimas ir reflektavimas.
14. Dailės pažinimo ir raiškos mokymas:
 - 14.1. pirmais mokslo metais rekomenduojama mokytis 4 valandas per savaitę, antrais – trečiais 6 valandas per savaitę;
 - 14.2. valandos dailės pažinimo ir raiškos veiklos sritims skiriamos mokyklos nuožiūra. Atsižvelgiant į mokyklos ugdymo bazę, tradicijas, ugdymo poreikius bei aktualijas, veiklos sritys gali būti integruojamos;
 - 14.3. gali būti sudarytos mobilios grupės;
 - 14.4. užsiėmimai gali būti organizuojami gamtoje, muziejuose, galerijose ir kt.;
 - 14.5. derinami informaciniai ir kūrybiniai metodai;
 - 14.6. ugdymas individualizuojamas, lanksčiai pritaikant užduotis, laiduojant mokinio gebėjimų plėtotę bei poreikius, ugdomas pastabumas, nestandartiškas kūrybinis mąstymas, skatinama stebėti aplinkinį pasaulį, gamtos reiškinius, dailės kūrinius.
15. Dailės pažinimo ir raiškos dalyko mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška	
Nuostata – įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra	
Esminis gebėjimas: kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas, išbandant grafines, spalvines, erdvines raiškos priemones bei technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti sumanymus, vizualias idėjas ar vaizduoti pasirinktus motyvus, komponuojant plokštumoje ar erdvėje.	1.1.1. Kelti ir vystyti vizualius sumanymus; 1.1.2. pasirinkti vaizdavimo motyvus; 1.1.3. stebėti ir analizuoti supančią aplinką; 1.1.4. semtis vizualių idėjų stebint tautodailės ir profesionaliojo meno kūrinius; 1.1.5. komponuoti erdvines formas, motyvus ar atskirus elementus apibrėžtoje plokštumoje.

1.2. Naudotis elementariomis spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos techninėmis priemonėmis, įgyvendinti sumanymus, naudojant nesudėtingas technikas.	1.2.1. Atpažinti ir skirti elementarias piešimo bei grafikos priemones bei medžiagas, žinoti tradicinius jų naudojimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.2. skirti tradicines tapybines priemones bei dažus, žinoti pagrindines jų savybes, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.3. skirti pagrindines skulptūros bei keramikos priemones ir medžiagas, žinoti elementarius lipdybos ir konstravimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas.
1.3. Kuriant naudoti pagrindinius meninius raiškos elementus ir priemones.	1.3.1. Išgauti įvairių atspalvių maišant pagrindines, papildomas, chromatines bei achromatines spalvas. Pasirinkti spalvų derinius; 1.3.2. naudoti įvairias linijas, dėmes, formas, išgauti skirtingų tonų, tekstūrų; 1.3.1. lipdyti, konstruoti ir jungti įvairias erdvines formas, bendrais bruožais perteikiant jų charakterį bei paviršių faktūras.
2. Veiklos sritis - dailės pažinimas ir reflektavimas	
Esminis gebėjimas – reflektuoti ir įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Susieti kūrinio nuotaiką su dailės raiškos priemonėmis.	2.1.1. Paaiškinti vartojamus elementarius meno ir dailės terminus; 2.1.2. atpažinti ir skirti pagrindines dailės rūšis, žanrus ir kai kurias technikas; 2.1.3. vartojant elementarias dailės sąvokas apibūdinti kūrinio keliamą įspūdį, nuotaiką, išvardinti pagrindines meninės raiškos priemones.
2.2. Išvelgti tautodailėje, meniniame palikime ir šiuolaikiniame mene raiškos priemonių kaitą.	2.2.1. Išvardinti esminius tautodailės bruožus; 2.2.2. atpažinti lietuvių liaudies meno simbolius, juos paaiškinti; 2.2.3. atpažinti ir palyginti kai kuriuos skirtingų epochų meno kūrinius; 2.2.4. savais žodžiais apibūdinti pastebimus meninės raiškos skirtumus įvairiose epochose ir kultūrose.
2.3. Stebėti ir vertinti savo, kitų kūrybą bei pasiekimus parodose, meninėse akcijose, projektuose.	2.3.1. Pasirinkti ir išvardyti dailės kūrinio vertinimo kriterijus; 2.3.2. apibūdinti pasirinktus darbus, pagrįsti savo nuomonę.

16. Rekomenduojama dailės pažinimo ir raiškos turinio apimtis:

16.1. Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška:

16.1.1. Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje; teminės kompozicijos, natūrmortas, peizažas, portretas, abstrakti, siužetinė kompozicija. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Natūra ir meninis vaizdas. Esminių natūros bruožų perteikimas. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika. Kūrybinės interpretacijos, remiantis natūra, tautodaile, profesionaliuoju menu;

16.1.1.2. Tapymas gvašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis, pastele, anglimi, sangina ir kt. Lipdyba iš molio, plastilino, gipso formavimas, erdvinių formų kūrimas lankstant,

konstravimas iš įvairių medžiagų, papjė mašė. Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotaižas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt.

16.1.1.3. Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotaikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai, funkcionalios formos. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija, kontrastas – niuansas.

16.2. Dailės pažinimas ir reflektavimas. Menas mūsų aplinkoje. Menas kaip žaidimas. Dailės terminai. Dailės rūšys ir žanrai. Plastinės kalbos elementai. Meno epochos: senosios civilizacijos, didieji meno stiliai, modernus ir postmodernus menas. Etnokultūra: kalendorinės šventės, papročiai, pasakos, simboliai. Tautodailė: formos, medžiagos, dekoras, ornamentas, spalvos. Dailės kūrinio analizės pradmenys.

17. Pradinio dailės formalųjų švietimą papildančio ugdymo programos branduolio dalykų metodai ir priemonės:

17.1 Dailės pažinimas ir raiška; (1 priedas)

V SKYRIUS PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

18. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniaisiais.

19. Neformaliojo ugdymo programose vertinimo pažymiais sistemos netaikomos.

20. Formuojamasis vertinimas atliekamas žodžiu, komentaru nuolat, bendradarbiaujant mokiniui ir mokytojui ir nesiejamas su pažymiu, siekiama pastiprinti daromą pažangą, numatyti perspektyvą, skatinti mokinį analizuoti savo pasiekimus ir kelti meninio ugdymosi motyvaciją.

21. Diagnostinis vertinimas taikomas, siekiant išsiaiškinti mokinio tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą. Vertinami mokinių ugdymo pasiekimai, kūrybinis rezultatas pagal mokyklos nustatytą tvarką ir kriterijus.

22. Apibendrinamasis vertinimas taikomas baigus ugdymo metus (pusmetį) ir (arba) visą programą.

23. Galima taikyti kaupiamojo vertinimo tipą, kai, orientuojantis į ugdymo(si) laikotarpio pradžioje numatytus ugdymo(si) tikslus, apibendrinami diagnostinio vertinimo rezultatui, mokinio pasirengimas ugdomajai veiklai, aktyvumas, reflektavimas, savarankiškumas, dalyvavimas renginiuose, projektuose ir pan.

24. Gali būti taikoma įgytų gebėjimų patikrinimo forma (koncertai, parodos, peržiūros, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką ir kriterijus.

25. Asmeniui, baigusiam Programą, išduodamas pažymėjimas.